A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2025. december 18.*

„Előzetes döntéshozatal – A villamos energia belső piaca – (EU) 2022/1854 rendelet – Vészhelyzeti beavatkozás a magas energiaárak kezelése érdekében – A 2. cikk 5. és 9. pontja – 6–8. cikk – A bizonyos energiaforrásokat felhasználó villamosenergia-termelők piaci bevételeire vonatkozó felső határ – A »piaci bevételek« meghatározása – A megdönthetetlen vagy más vélelmekkel megdönthető vélelmek alkalmazását előíró nemzeti szabályozás – Az arányosság elve – A 22. cikk (2) bekezdésének c) pontja – E rendelet 6–8. cikkének alkalmazási időszaka – Bevételkorlátozó intézkedésnek az említett rendeletben előírt időszakot megelőző időszakra történő alkalmazása az ugyanezen rendelet hatálybalépését követően elfogadott nemzeti szabályozás alapján – Az uniós jog elsőbbségének és tényleges érvényesülésének elve – A lojális együttműködés elve”

A C-633/23. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság, Belgium) a Bírósághoz 2023. október 23-án érkezett, 2023. október 18-i határozatával terjesztett elő

az **Electrabel SA**,

a **Fédération Belge des Entreprises Électriques et gazières ASBL**,

az **Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL**,

a **Wind4wallonia 2 SA**,

a **Luminus SA**,

az **EDF Belgium SA**,

az **ActiVent Wallonie SCRL**,

az **Eol’WAPI SA**,

a **Lumiwind SC**,

a **Luminus Wind Together SC**

és

* Az eljárás nyelve: francia.

a **Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (CREG)**

között,

az **État belge**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: I. Jarukaitis tanácselnök (előadó), M. Condinanzi és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– az Electrabel SA képviseletében X. Taton avocat és H. Vanhulle advocaat,

– a Fédération Belge des Entreprises Électriques, a Gazières ASBL Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL és a Wind4Wallonia 2 SA képviseletében D. Verhoeven avocat,

– a Luminus SA EDF Belgium SA, ActiVent Wallonie SCRL, Eol'Wapi SA, Lumiwind SC és Luminus Wind Together SC képviseletében D. Verhoeven avocat,

– a Commission de Régulation de l'Électricité és du Gaz (CREG) képviseletében G. Block, M. Vandersmissen és K. Wauters advocaten,

– a belga kormány képviseletében P. Cottin, M. Jacobs és C. Pochet, meghatalmazotti minőségben, segítőik: K. Decroix és B. Martel advocaten,

– a görög kormány képviseletében K. Boskovits és C. Kokkosi, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében O. Beynet és T. Scharf, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2025. február 27-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló, 2022. október 6-i (EU) 2022/1854 tanácsi rendelet (HL 2022. L 261 I., 1. o.) 6–8. és 22. cikkének az e rendelet 2. cikkének 5. és 9. pontjával, az EUSZ 6. cikkel, az EUMSZ 288. cikkel, valamint az arányosság, az elsőbbség, a tényleges érvényesülés és a lojális együttműködés elvével összefüggésben történő értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet három jogvita keretében nyújtották be, amelyeket egyrészt az Electrabel SA, másrészt a Fédération Belge des Entreprises Électriques et Gazières ASBL, az Organizatie voor Duurzame Energie Vlaanderen ASBL és a Wind4Wallonia 2 SA (a továbbiakban együttesen: FEBEG és társai), harmadrészt pedig a Luminus SA, az EDF Belgium SA, az ActiVent Wallonie SCRL, az Eol'Wapi SA, a Lumiwind SC és a Luminus Wind Together SC (a továbbiakban együttesen: Luminus és társai) (a továbbiakban együttesen: az alapeljárás felperesei) a Commission de Régulation de l'Électricité et du Gaz (villamosenergia- és gázszabályozási bizottság, Belgium, a továbbiakban: CREG) között ez utóbbinak a villamosenergia-termelők piaci bevételére vonatkozó plafonnal összefüggésben bevezetett illeték megfizetésére kötelezettek által benyújtandó nyilatkozatmintáról szóló 2023. február 28-i határozata (a továbbiakban: 2023. február 28-i határozat) jogszerűségének tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az EU-Szerződés

3 Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének értelmében:

„Az [európai] Unió és a tagállamok a lojális együttműködés elvének megfelelően kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában.

A tagállamok a Szerződésekből, illetve az Unió intézményeinek intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében megteszik a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket.

A tagállamok segítik az Uniót feladatainak teljesítésében, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását."

4 Az EUSZ 6. cikke ekképp rendelkezik:

„(1) Az Unió elismeri az Európai Unió Alapjogi Chartájának [(a továbbiakban: Charta)] szövegében foglalt jogokat, szabadságokat és elveket; e Charta ugyanolyan jogi kötőerővel bír, mint a Szerződések.

A Charta rendelkezései semmilyen módon nem terjesztik ki az Uniónak a Szerződésekben meghatározott hatásköreit.

A Chartában foglalt jogokat, szabadságokat és elveket a Charta VII. címében foglalt, az értelmezést és alkalmazást szabályozó általános rendelkezéseknek megfelelően kell értelmezni, kellően figyelembe véve a Chartában említett azon magyarázatokat, amelyek meghatározzák az egyes rendelkezések eredetét.

(2) Az Unió csatlakozik az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez. Ez a csatlakozás nem érinti az Uniónak a Szerződésekben meghatározott hatásköreit.

(3) Az alapvető jogok, ahogyan azokat az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény biztosítja, továbbá ahogyan azok a tagállamok közös alkotmányos hagyományaiból következnek, az uniós jogrend részét képezik, mint annak általános elvei.”

Az EUM-Szerződés

5 Az EUMSZ 288. cikk második bekezdésének szövege a következő:

„A rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.”

A 2022/1854 rendelet

6 A 2022/1854 rendelet (1), (5), (28), (30) és (37) preambulumbekezdése kimondta:

„(1) 2021. szeptember óta rendkívül magas árak figyelhetők meg a villamosenergia-piacokon. […] [Az Orosz Föderáció] […] Ukrajna ellen indított agresszív háborújának 2022. február óta tartó eszkalációja a gázellátás jelentős visszaeséséhez vezetett. [Az Orosz Föderáció] Ukrajna elleni agresszív háborúja bizonytalanságot okozott a villamosenergia-termelő létesítmények által felhasznált egyéb nyersanyagok […] kínálatát illetően is. Ez a villamosenergia-árak további jelentős növekedését és volatilitását vonta maga után.

[…]

(5) A jelenlegi energiaválság – jóllehet más-más mértékben – az összes tagállamot hátrányosan érinti. […]

[…]

[…] a 2022. február óta tartó szélsőséges és tartós áremelkedés jelentősen eltér a szokványos piaci helyzetre jellemző eseti csúcsárak jelenségétől. […]

[…]

(30) A piaci bevételekre vonatkozó plafonnak a piaci bevételekre kell vonatkoznia, nem pedig a teljes energiatermelési bevételre, […] hogy el lehessen kerülni a projekt eredetileg elvárt nyereségességének jelentős befolyásolását. Függetlenül attól, hogy a villamosenergia-kereskedelem milyen szerződéses formában valósul meg, a piaci bevételekre vonatkozó plafont csak a realizált piaci bevételekre kell alkalmazni. Erre azért van szükség, hogy ne szenvedjenek kárt azokat a termelők, akik ténylegesen nem profitálnak a jelenlegi magas villamosenergia-árakból, mert bevételeiket bebiztosították a nagykereskedelmi villamosenergia-piac ingadozásaival szemben. Ezért amennyiben meglévő vagy jövőbeli szerződéses kötelezettségek […] villamosenergia-termelésből származó, a piaci bevételekre vonatkozó plafonon túl nem terjedő piaci bevételt eredményeznek, az ilyen bevételeket továbbra sem érintheti e rendelet. […]

[…]

(37) A piaci bevételekre vonatkozó plafon tényleges érvényesítésének biztosítása érdekében a termelőknek, a közvetítőknek és a releváns piaci szereplőknek a tagállamok – valamint adott esetben a rendszerüzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők – rendelkezésére kell bocsátaniuk a szükséges adatokat. Tekintettel azon egyedi ügyletek nagy számára, amelyek esetében a tagállamok illetékes hatóságainak biztosítaniuk kell a piaci bevételekre vonatkozó piaci bevételi plafon érvényesítését, az említett hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy észszerű becsléseket alkalmazzanak a piaci bevételekre vonatkozó plafon kiszámításához.”

7 Ezen irányelv „Tárgy és hatály” című 1. cikke értelmében:

Ez a rendelet vészhelyzeti beavatkozást hoz létre a magas energiaárakból eredő hatások enyhítésére kivételes, célzott és időben korlátozott intézkedések révén. Az említett intézkedések célja a villamosenergia-fogyasztás csökkentése, az egyes termelők villamosenergia-termelésből származó piaci bevételeire vonatkozó plafon bevezetése és a bevételek villamosenergia-végfelhasználók között, célzott módon történő újraelosztása, […]”

8 Az említett rendelet „Fogalommeghatározások” című 2. cikkének szövege a következő:

„E rendelet alkalmazásában […] a következő fogalommeghatározásokat is kell alkalmazni:

[…]

5. »piaci bevétel«: az a realizált bevétel, amelyet egy termelő a villamos energia Unión belüli eladásáért és szállításáért cserébe kap, függetlenül attól, hogy az ügylet milyen szerződéses formában történik, beleértve az energiavásárlási megállapodásokat és a nagykereskedelmi villamosenergia-piac ingadozásai ellen ható egyéb fedezeti műveleteket, de nem beleértve a tagállamok által nyújtott támogatásokat;

[…]

9. »többletbevétel«: a termelőknek a villamos energia egy [megawattórájára (MWh-jára)] jutó piaci bevételei és a 6. cikk (1) bekezdésében előírt, a villamos energia egy MWh-jára alkalmazandó, 180 [euró] összegű, a piaci bevételekre vonatkozó plafon közötti pozitív különbség;

[…]”

9 Ugyanezen rendeletnek „A piaci bevételekre vonatkozó kötelező plafon” című 6. cikke előírta:

„(1) A termelők által a 7. cikk (1) bekezdésében említett forrásokból történő villamosenergia-termelésből realizált piaci bevételek plafonja az előállított villamos energia egy MWh-jára vetítve 180 [euró].

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a piaci bevételekre vonatkozó plafon a termelők – és adott esetben a termelők nevében a villamos energia nagykereskedelmi piacán részt vevő közvetítők – valamennyi piaci bevételére vonatkozzon, függetlenül attól, hogy az ügyletre milyen piaci időkeretben kerül sor, és függetlenül attól, hogy a villamos energiával kétoldalúan vagy központosított piacon kereskednek-e.

(3) A tagállamok hatékony intézkedéseket hoznak a (2) bekezdés alapján a termelőkre háruló kötelezettségek kijátszásának megelőzése érdekében. A tagállamok különösen arról gondoskodnak, hogy a piaci bevételekre vonatkozó plafont ténylegesen alkalmazzák azon esetekben, amikor a termelőket más vállalkozások irányítják, vagy azok részben más vállalkozások tulajdonában vannak, különösen, ha ez utóbbiak egy vertikálisan integrált vállalkozás részét képezik.

(4) A tagállamok döntenek arról, hogy a piaci bevételekre vonatkozó plafont az energiaügylet elszámolásakor vagy azt követően alkalmazzák-e.

(5) A[z Európai] Bizottság e cikk végrehajtására vonatkozóan iránymutatást nyújt a tagállamok részére.”

10 A 2022/1854 rendeletnek „A piaci bevételekre vonatkozó plafon villamosenergia-termelőkre történő alkalmazása” című 7. cikke ekképp rendelkezett:

„(1) „A 6. cikkben előírt, a piaci bevételekre vonatkozó plafon a következő forrásokból előállított villamos energia értékesítéséből származó piaci bevételekre alkalmazandó:

a) szélenergia;

b) napenergia (naphőenergia és fotovoltaikus napenergia);

c) geotermikus energia;

d) vízenergia tározó nélkül;

e) biomasszából előállított tüzelőanyag (szilárd vagy gáznemű biomassza-tüzelőanyagok), a biometán kivételével;

f) hulladék;

g) atomenergia;

h) lignit;

i) nyerskőolaj-termékek;

j) tőzeg

(2) A 6. cikk (1) bekezdésében előírt, a piaci bevételekre vonatkozó plafon nem alkalmazandó a demonstrációs projektekre vagy azon termelőkre, akiknek az egy MWh előállított elektromos energiára jutó bevétele nem a 8. cikk alapján elfogadott állami vagy közjogi intézkedések eredményeként már maximálva van.

(3) A tagállamok – különösen azon esetekben, amikor a 6. cikk (1) bekezdésében előírt, a piaci bevételekre vonatkozó plafon alkalmazása jelentős adminisztratív teherrel jár – dönthetnek úgy, hogy a piaci bevételekre vonatkozó plafont a legfeljebb 1 MW telepített kapacitású villamosenergia-termelő létesítményekkel villamos energiát előállító termelőkre nem alkalmazzák. […]

[…]

(6) A termelők, a közvetítők és a releváns piaci szereplők, valamint adott esetben a rendszerüzemeltetők a 6. cikk alkalmazásához szükséges minden adatot megadják a tagállamok illetékes hatóságainak, valamint adott esetben a rendszerüzemeltetőknek és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek, beleértve a termelt villamos energiára és a kapcsolódó piaci bevételekre vonatkozó adatokat is, függetlenül attól, hogy az ügyletre milyen piaci időkeretben kerül sor, és attól, hogy a villamos energiával kétoldalúan, ugyanazon vállalkozáson belül vagy központosított piacon kereskednek-e.”

11 E rendelet „Nemzeti válságintézkedések” című 8. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok:

a) fenntarthatnak vagy bevezethetnek olyan intézkedéseket, amelyek tovább korlátozzák a 7. cikk (1) bekezdésében felsorolt forrásokból villamos energiát előállító termelők piaci bevételeit, beleértve a technológiák közötti differenciálás lehetőségét is, valamint egyéb piaci szereplők piaci bevételeit, beleértve a villamosenergia-kereskedelemben aktív szereplőket is;

[…]

c) nemzeti intézkedéseket tarthatnak fenn vagy vezethetnek be a 7. cikk (1) bekezdésében nem említett forrásokból villamos energiát előállító termelők piaci bevételeinek korlátozására;

[…]

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedéseknek e rendelettel összhangban:

a) arányosnak és megkülönböztetésmentesnek kell lenniük;

b) nem szabad veszélyeztetniük a beruházási jelzéseket;

c) biztosítaniuk kell a beruházási és a működési költségek fedezését;

d) nem szabad torzítaniuk a villamos energia nagykereskedelmi piacainak működését, valamint különösen nem befolyásolhatják a lehívási sorrendet és az árképzést a nagykereskedelmi piacon;

e) összeegyeztethetőnek kell lenniük az uniós joggal.”

12 Az említett rendelet „Hatálybalépés és alkalmazás” című 22. cikke a következőket írta elő:

„(1) „Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) A többletbevételek 10. cikkel összhangban történő elosztásának biztosítására és az ideiglenes szolidaritási hozzájárulásból származó bevételeknek a 17. cikkel összhangban történő felhasználására vonatkozó kötelezettség sérelme nélkül, valamint a 20. cikk (2) bekezdésében említett jelentéstételi kötelezettség sérelme nélkül, ez a rendelet 2023. december 31-ig alkalmazandó, a következő feltételek mellett:

[…]

c) a 6., a 7. és a 8. cikket 2022. december 1-jétől 2023. június 30-ig kell alkalmazni;

[…]”

A belga jog

A villamos energiáról szóló törvény

13 Az 1999. április 29-i loi relative à l’organisation du marché de l’électricité (a villamosenergia-piac szervezéséről szóló törvény, Moniteur belge, 1999. május 11., 16264. o.) alapügyben alkalmazandó, a villamosenergia-piac szervezéséről és a villamosenergia-termelői piacból származó bevételek felső határának bevezetéséről szóló, 2022. december 16-i törvényből (Moniteur belge, 2022. december 22., 98819. o.) eredő változatának (a továbbiakban: villamos energiáról szóló törvény) 22ter. cikke a következőket írja elő:

„1. § Ez a cikk felső határt állapít meg a villamosenergia-termelők piaci bevételeire vonatkozóan, az állam javára a (2) bekezdésben említett kötelezettek által 2022. augusztus 1. és 2023. június 30. között realizált többletbevételekre kivetett illeték formájában.

2. § Az illetéket a következő személyek fizetik:

1. az a természetes vagy jogi személy, aki, illetve amely az (1) bekezdésben említett időszakban a [2022/1854] rendelet 7. cikkének [(1) bekezdésében] felsorolt technológiák egyike alá tartozó, Belgiumban található villamosenergia-termelő létesítményen keresztül átviteli funkcióval, (zárt) elosztóhálózattal, ipari zárt hálózattal, vasúti vontatóhálózattal vagy közvetlen vezetékkel, legalább 1 MW beépített teljesítményű villamos energiát juttat az átviteli rendszerbe;

2. minden nukleáris üzemeltető […];

3. minden teherviselő társaság […];

4. az atomenergia fokozatos megszüntetéséről szóló, 2003. január 31-i törvény (Moniteur belge, 2003. február 28., 9879. o.) 4/1. cikkében említett valamennyi atomerőmű tulajdonos.

Az első albekezdéstől eltérve, az illetéket nem a helyi energiaközösségek és megújulóenergia-közösségek vagy a regionális jogszabályok hatálya alá tartozó, azzal egyenértékű közösségek fizetik, feltéve, hogy a többletbevételeket közvetlenül az ilyen közösségekben tagsággal rendelkező fogyasztókhoz utalják át.

3. § A 2. §-ban említett kötelezett által fizetendő illeték a többletbevétel 100%-a.

A többletbevételek a piaci bevételek és a 4. §-sal összhangban meghatározott, az 1. §-ban említett időszakban szállított, Mwh-ban kifejezett villamos energia értékesítésére irányuló egyes ügyletekre, valamint a [2022/1854] rendelet 7. cikkének [(1) bekezdésében] felsorolt technológiák valamelyikével rendelkező, legalább 1 MW beépített teljesítményű, Belgiumban található villamosenergia-termelő létesítményekre vonatkozó piaci bevételi plafon közötti pozitív különbséget jelentik.

A többletbevételt nullának kell tekinteni, ha a piacon értékesített villamos energiát olyan villamosenergia-termelő létesítmény állította elő, amely olyan termelési támogatási mechanizmus hatálya alá tartozik, amelynek értelmében a piaci bevételeket az illetékes hatóság maximálja.

4. § A piaci bevételek felső határa a villamos energia MWh-jára vetítve 130 euró.

[…]

5. § A piaci bevételek azok a bevételek, amelyeket a 2. §-ban említett kötelezett az (1) bekezdésben említett időszakban a villamos energia értékesítéséért és szállításáért cserében realizál, függetlenül attól, hogy e cserére milyen szerződéses formában kerül sor, beleértve a villamosenergia-vásárlási szerződéseket és a villamos energia nagykereskedelmi piacának ingadozásaival szembeni fedezeti ügyleteket, kivéve a hatóságok által nyújtott támogatásokat vagy hozzájárulásokat.

Az 1. §-ban említett piaci bevételek meghatározásához a következő vélelmeket kell alkalmazni:

1. az elosztási hozzájárulásról szóló, 2003. április 11-i törvény [Moniteur belge, 2003. július 15., 37954. o.] hatálya alá tartozó atomerőművek esetében a piaci bevételeket létesítményenként kell kiszámítani az atomerőművek leszerelésére és a besugárzott hasadóanyagok kezelésére vonatkozó, 2003. április 11-i törvény és az 1999. április 29-i, a villamosenergia-piac szervezéséről szóló, 1999. április 29-i törvény (Moniteur belge, 2016. december 29., 90988. o.) módosításáról szóló, 2016. december 25-i törvénnyel (Moniteur belge, 2016. december 29., 90988. o.) módosított, a felosztási hozzájárulásról szóló 2003. április 11-i törvény mellékletének 3. szakasza alapján, azzal, hogy:
   a) a határidős villamosenergia-mennyiséget úgy kell tekinteni, mint amely napi tranzakció tárgyát képezte, amikor a fent említett 3. szakaszban említett energiablokkcsere-platform közzétette egy naptári alapterhelés napi jegyzését;
   b) a piacon naponta értékesített villamosenergia-mennyiséget úgy kell tekinteni, mintha a szállítási időszakban óránkénti ügylet tárgyát képezte volna.

2. a villamos energia ipari termelésére szolgáló atomenergia fokozatos megszüntetéséről szóló, 2003. január 31-i törvény 4/1. cikkében említett atomerőmű esetében a piaci bevételeket a villamos energia ipari termelésére szolgáló atomenergia fokozatos megszüntetéséről szóló, 2003. január 31-i törvény 4/1. cikke 2. §-ának harmadik albekezdése alapján számítják ki, azzal, hogy:
   a) a határidősen értékesített villamosenergia-mennyiséget minden olyan hónap első munkanapján végzett ügyletnek kell tekinteni, amikor a fent hivatkozott 4/1. cikk alkalmazásában az energiablokkcsere-platform közzétette egy naptári alapterhelés napi jegyzését;
   b) a piacon naponta értékesített villamosenergia-mennyiséget úgy kell tekinteni, mintha a szállítási időszakban óránkénti ügylet tárgyát képezte volna.

3. az 1. és 2. pontban nem említett azon termelőlétesítmények esetében, amelyek termelését villamosenergia-adásvételi szerződés fedezi, a piaci bevételeket e szerződés feltételeinek megfelelően kell kiszámítani, feltéve, hogy a szerződés kereskedelmi feltételei megfelelnek az észszerű piaci feltételeknek, azzal, hogy:
   a) a határidős villamosenergia-mennyiséget úgy kell tekinteni, mint amely a fent említett szerződés által az ár meghatározásához figyelembe vett napi ügylet tárgyát képezte;
   b) a piacon naponta értékesített villamosenergia-mennyiséget úgy kell tekinteni, mintha a szállítási időszakban óránkénti ügylet tárgyát képezte volna.

4. az 1°, 2° és 3° pontban nem említett azon termelőlétesítmények esetében, amelyek nem részesülnek termelési támogatási mechanizmusban, vagy amelyek olyan termelési támogatási mechanizmusban részesülnek, amelynek összege nem függ a villamos energia árának alakulásától, vagy amelyek olyan termelési támogatási mechanizmusban részesülnek, amelynek összege a villamos energia árának egy hároméves időszak alatti alakulásától függ, a piaci bevételeket a következők figyelembevételével számítják ki:
   a) A -1. évben értékesítésre szánt átlagos éves termelést határidősen értékesítettnek kell tekinteni egy éves alapterhelés alapján, a -3 év egyharmada (CAL+ 3), a -2. évben egyharmada (CAL+ 2) és a -1. év egyharmada (CAL+ 1) értékesítési stratégiájának megfelelően, egy Belgiumban működő energiablokkcsere-platform által közzétett árakon. A -1. évben értékesítendő átlagos éves termelést úgy kell tekinteni, hogy az megfelel a [2022/1854] rendelet 7. cikke [(1) bekezdésének] a), b), d), e) és f) pontjában felsorolt technológiák hatálya alá tartozó villamosenergia-termelő létesítmények 2019. évi éves termelésének. Ha a villamosenergia-termelő létesítmény 2019-ben nem működött, a kötelezettnek be kell számolnia a -1. évben várható termelésről. Az egyéb villamosenergia-termelő létesítmények esetében a -1. évben értékesítendő átlagos éves termelést úgy kell tekinteni, hogy az a villamosenergia-termelő létesítmény maximális teljesítménye 85%-ának felel meg;
   b) a negyedóránként termelt és értékesített villamos energia mennyisége és az a) pontban említett villamosenergia-mennyiség közötti pozitív különbséget úgy kell tekinteni, hogy azt a piaci referenciaáron, óránkénti alapon értékesítették;
   c) a határidős villamosenergia-mennyiséget úgy kell tekinteni, mint amely napi tranzakció tárgyát képezte, amikor egy Belgiumban működő energiablokkcsere-platform közzétette egy naptári alapterhelés napi jegyzését;
   d) a piacon naponta értékesített villamosenergia-mennyiséget úgy kell tekinteni, mintha a szállítási időszakban óránkénti ügylet tárgyát képezte volna;

5. az 1., 2., 3° és 4. pontban nem említett termelőlétesítmények esetében a piaci bevételeket a következők figyelembevételével kell kiszámítani:
   a) a -1. évben értékesíteni szándékozott átlagos éves termelést úgy kell tekinteni, mint amelyet határidősként értékesítettek az 1. évi éves alaptermék (CAL+ 1) alapján, egy Belgiumban működő energiablokkcsere-platform által közzétett árakon. A -1. évben értékesítendő átlagos éves termelést úgy kell tekinteni, hogy az megfelel a [2022/1854] rendelet 7. cikke [(1) bekezdésének] a), b), d), e) és f) pontjában felsorolt technológiák hatálya alá tartozó villamosenergia-termelő létesítmények 2019. évi éves termelésének. Ha a villamosenergia-termelő létesítmény 2019-ben nem működött, a kötelezettnek be kell számolnia a -1. évben várható termelésről. Az egyéb villamosenergia-termelő létesítmények esetében a -1. évben értékesítendő átlagos éves termelést úgy kell tekinteni, hogy az a villamosenergia-termelő létesítmény maximális teljesítménye 85%-ának felel meg;

b) a negyedóránként termelt és értékesített villamos energia mennyisége és az a) pontban említett villamosenergia-mennyiség közötti pozitív különbséget úgy kell tekinteni, hogy azt a piaci referenciaáron, óránkénti alapon értékesítették;
c) a határidős villamosenergia-mennyiséget úgy kell tekinteni, mint amely napi tranzakció tárgyát képezte, amikor egy Belgiumban működő energiablokkcsere-platform közzétette egy naptári alaptermék napi jegyzését egyéves időszak alatt, vagy ha a termelőlétesítmény támogatási mechanizmusa a villamosenergia-árak hat hónapos időszak alatti alakulásán alapul, hat hónapos időszak alatt;
d) a piacon naponta értékesített villamosenergia-mennyiséget úgy kell tekinteni, mintha a szállítási időszakban óránkénti ügylet tárgyát képezte volna;

6. a 3., 4. és 5. pontban említett villamosenergia-termelő létesítmények esetében a 2. bekezdés szerinti kötelezett bizonyítani tudja, hogy a piacról származó bevételek eltérnek a 3., 4. és 5. pontban említett bevételektől, feltéve, hogy a kötelezett ezt a teljes termelőparkjára vonatkozóan bizonyítja, azzal a feltétellel, hogy:
a) a villamosenergia vertikálisan integrált vállalkozáson belül, vagy olyan vállalkozások között történő értékesítését és vásárlását, amelyek közül az egyik közvetlenül vagy közvetve a másik irányítása alatt, vagy részben annak tulajdonában áll, e cikk alkalmazásában úgy kell tekinteni, hogy az az ügylet tárgyát képező értékesítési időszakra vonatkozóan, az ügylet napján érvényes – valamely Belgiumban működő energiablokkcsere-platform által közzétett – piaci ár alapján történt;
b) minden megtermelt és nem határidős ügylet keretében értékesített villamosenergia-mennyiséget piaci referenciaáron értékesítettnek kell tekinteni;
c) minden határidős villamosenergia-értékesítés az ügylet időpontja, ára és mennyisége szerint meghatározott ügyletnek minősül;
d) a piacon naponta értékesített villamosenergia-mennyiséget úgy kell tekinteni, mintha a szállítási időszakban óránkénti ügylet tárgyát.

A 3. pontban foglalt vélelem kivételével a többletbevételeket csökkenteni kell a villamosenergia-mennyiségeknek az 1. bekezdésben említett időszakban értékesített és meg nem termelt villamosenergia-mennyiségek szállítása céljából történő megvásárlásával kapcsolatos költségekkel, amennyiben a tényleges termelés alacsonyabb, mint a határidősen értékesített termelés, a piaci referenciaár és a többletbevételre vonatkozó, a 4. bekezdésben említett felső határ közötti pozitív különbség mértékéig. Ez a csökkentés nem eredményezhet negatív többletbevételt, és a szóban forgó költségek nem vihetők át egy korábbi időszakról egy későbbi időszakra, és nem csoportosíthatók át a termelőlétesítmények között.

6. § A 2022. augusztus 1. és 2022. december 31. közötti időszakra esedékes illeték tekintetében a (2) bekezdésben említett adósoknak 2023. április 30-ig nyilatkozatot kell benyújtaniuk a [CREG-hez].

A 2023. január 1-jétől 2023. június 30-ig tartó időszakra […] esedékes illeték tekintetében a 2. bekezdésben említett adósoknak 2023. szeptember 7-ig nyilatkozatot kell benyújtaniuk a [CREG-hez].

A nyilatkozatnak legalább a következő adatokat kell tartalmaznia:

1. a kötelezett teljes körű azonosítása;

2. az egyes termelőlétesítmények teljes körű azonosítása […] és az adott időszakban villamosenergia-termelő létesítményenként betáplált villamos energia teljes mennyisége, valamint az egyes villamosenergia-termelő létesítmények maximális beépített teljesítménye, amely(ek)et az érintett rendszerüzemeltető(k) validáltak;

3. amennyiben a 2. pontban említett villamosenergia-termelő létesítményenként teljes villamosenergia-mennyiséget osztanak meg különböző kötelezettek között, az érintett villamosenergia-mennyiség felosztása az érintett kötelezettek között, valamint bármely olyan dokumentum, amely igazolja, hogy az érintett kötelezettek beleegyeztek az említett felosztásba;

4. az egyes termelőlétesítményekből előállított és értékesített, az érintett rendszerüzemeltető(k) által validált villamosenergia-profil;

5. adott esetben a Belgiumban működő energiablokkcsere-platform megjelölése;

6. adott esetben az 5. § 2. bekezdésének 6. pontja szerinti igazolást, amelyhez csatolni kell az összes igazoló okmányt, valamint az elfogadott értékesítési stratégia indokolását;

7. a 3–6. ponttól eltérően a 2. § 2. albekezdésében említett jogi személyek esetében annak bizonyítéka, hogy a többletbevételeket közvetlenül a fogyasztókhoz utalják át. Ennek hiányában e jogi személyek továbbítják a 3–6. pontban említett adatokat.

A [CREG] meghatározza a nyilatkozat mintáját és a továbbítandó dokumentumok formátumát:

[…]”

A 2023. februá28-i határozat

14 A 2023. február 28-i határozatot a CREG a villamos energiáról szóló törvény 22ter. cikke (6) bekezdésének negyedik albekezdése alapján fogadta el. E határozat meghatározza az e törvény 22ter. cikkének (1) bekezdésében előírt illeték kötelezettjei által benyújtandó nyilatkozat mintáját és formátumát.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 Az alapeljárás felperesei olyan magánjogi jogi személyek, amelyek a 2022/1854 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében felsorolt, energiaforrásokból előállított villamos energia termelői és/vagy szolgáltatói, és amelyek a 2023. február 28-i határozat alkalmazási körébe tartoznak, mivel a villamos energiáról szóló törvény 22ter. cikkének (2) bekezdésében meghatározott illeték hatálya alá tartoznak, illetve olyan magánjogi jogi személyek, amelyek nem villamosenergia-termelők vagy -szolgáltatók, de szintén ezen alkalmazási körbe tartoznak, mivel ezen illeték hatálya alá tartoznak, vagy az energiaágazatban működő vállalkozások olyan szövetségei, amelyek a tagjaik javára járnak el.

16 2023. március 29-én egyrészt az Electrabel, másrészt a FEBEG és társai, valamint 2023. március 30-án a Luminus és társai három keresetet nyújtottak be a cour d’appel de Bruxelles-hez (brüsszeli fellebbviteli bíróság, Belgium), a kérdést előterjesztő bírósághoz, a 2023. február 28-i határozat megsemmisítése iránt. E bíróság hasonlóságaikra tekintettel egyesítette e három keresetet.

17 E jogalapok alátámasztása érdekében az alapeljárás felperesei először is a 2023. február 28-i határozattal bevezetett vélelmek kizárólagos jellegére vonatkozó megsemmisítési jogalapokra hivatkoznak. Az Electrabel lényegében arra hivatkozik, hogy e határozat sérti a 2022/1854 rendelet 2. cikkének 5. pontját, valamint 6–8. cikkét, mivel arra kötelezi őket, hogy ténylegesen nem elért jövedelmeket jelentsenek be, holott e rendelet a ténylegesen beszedett bevételek bejelentését követeli meg. A FEBEG és társai, valamint a Luminus és társai azt állítják, hogy megsértésre került az említett rendelet, és különösen annak 6. és 7. cikke, az EUMSZ 288. cikk, valamint az uniós jog elsőbbségének és tényleges érvényesülésének elve, amennyiben az említett határozat jogszabályi vélelmeket alkalmaz azon bevételek megállapítása érdekében, amelyekre a villamos energiáról szóló törvény 22ter. cikkében meghatározott felső határt alkalmazzák. E tekintetben hangsúlyozzák, hogy e vélelmek az érintett energiaforrástól függően vagy megdönthetetlenek vagy megdönthetők, ez utóbbi esetben azonban csak bizonyos feltételek mellett és más vélelmek alkalmazásával dönthetők meg. Márpedig álláspontjuk szerint ugyanezen rendelet csak a realizált piaci bevételek felső határát írja elő, így legalább a tényleges jövedelmek bevallásának kell lehetségesnek lennie.

18 Ennek megfelelően az alapeljárás felperesei azt kifogásolják, hogy a CREG a 2023. február 28-i határozatban átvette a villamos energiáról szóló törvény 22ter. cikke (5) bekezdése második albekezdésének 1–6. pontjában előírt hat vélelem rendszerét. Egy ilyen, kizárólag vélelmeken alapuló rendszer a fiktív bevételek 100%-os adóztatásához vezetne, míg a 2022/1854 rendelet szerint a felső határ a „piaci bevételekre”, vagyis a villamosenergia-termelők által ténylegesen elért bevételekre vonatkozik. Ezenfelül e rendelet előírja, hogy a plafon „ügyletenként” alkalmazandó, miközben a szóban forgó vélelmek alapján úgy kell tekinteni, hogy a villamos energiát naponta egyszer értékesítették a villamosenergia-tőzsdén az adott napokra vonatkozó villamosenergia-áron, amennyiben határidős értékesítésről van szó, és óránként egyszer, amennyiben egynapos piacon történt értékesítésről van szó. Ennek következtében illetékfizetési kötelezettséget keletkeztet, ha a plafont az adott időszak egy adott napján vagy órájában lépik túl, még akkor is, ha ténylegesen a plafon alatti átlagáron vagy az alatti rögzített áron történt az értékesítés. A kizárólag vélelmeken alapuló rendszer alkalmazása egyáltalán nem igazolt, és valójában a beszedett összegek növelésére irányuló célkitűzést követi.

19 A CREG és a belga állam többek között a 2022/1854 rendelet (37) preambulumbekezdésére hivatkozva vitatja ezt az érvelést, amely szerint a tagállamok észszerű becsléseket alkalmazhatnak a piaci bevételek felső határának kiszámításához. E rendelet nem állapított meg olyan különös szabályt, amely lehetővé tenné a többletbevételek összegének kiszámítását, és a Bizottság ezzel kapcsolatban – ellentétben azzal, amit az említett rendelet 6. cikkének (5) bekezdése előír – nem szolgált útmutatással. A villamos energiáról szóló törvényben előírt vélelmek alkalmazása nem vezet fiktív bevételek megadóztatásához, és ezenkívül lehetővé teszi az illeték alkalmazási időszaka alatt értékesített és szállított villamos energia minden egyes MWh-ra vonatkozó árának pontos meghatározásával kapcsolatos műszaki nehézségek enyhítését. Továbbá, a villamosenergia-törvény 22ter. cikke (5) bekezdése második albekezdésének 1. és 2. pontjában foglalt vélelmek megdönthetetlen jellege indokolt, mivel a rendszer az érintett atomerőművek üzemeltetőivel korábban egyeztetett értékesítési stratégiákon alapul.

20 A kérdést előterjesztő bíróság elöljáróban megjegyzi, hogy az a tény, hogy a felrótt jogsértések a villamos energiáról szóló törvény 22ter. cikke (5) bekezdése második albekezdésének 1–6. pontjából erednek, nem befolyásolja a 2023. február 28-i határozat jogszerűségének elbírálására vonatkozó hatáskörét. Az ügy érdemét illetően megállapítja, hogy az e rendelkezésekben felállított vélelmek, amelyekre e határozat a bevételi bevallás mintáját alapítja, amely az egyes kötelezettek által fizetendő illeték megállapításának előzetes szakasza, olyan

vélelmek összességére vagy egymásutániságára támaszkodik, amelyek alól a kötelezett soha nem mentesülhet teljes mértékben, ami azzal a következménnyel jár, hogy a kötelezett nem tudja bejelenteni a ténylegesen elért tényleges bevételeit.

21 E bíróság e tekintetben pontosítja, hogy nem rendelkezik olyan műszaki igazolással, amely elegendő azon vélelmek meghatározásához, amelyek az egyes technológiákra vagy egy más sajátosságra jellemző értékesítési stratégiákat hivatottak tükrözni ahelyett, hogy az lehetővé tenné a kötelezettek számára valós értékesítési stratégiáik és tényleges bevételeik dokumentálását, legalábbis amennyiben ez lehetséges. A 2022/1854 rendelettel, és ebből következően a belga jogalkotó által bevezetett felső határ ugyanis csak a bizonyos technológiákból származó villamos energiára alkalmazandó, és a bevallási rendszer bizonyos adatoknak egy adott berendezéssel való nyomonkövethetőségén alapul. Így szerinte, bár technikai nehézségek igazolhatják vélelmek alkalmazását, azok nem igazolják e vélelmek megdönthetetlen jellegét.

22 Ráadásul a 2022/1854 rendelet 6. 7. és 8. cikkéből – e rendelet 2. cikkének 5. és 9. pontjával összefüggésben értelmezve – az következik, hogy a többletbevételeket a termelők által ténylegesen elért piaci bevételek alapján kell kiszámítani. Ezt megerősíti a bevezetett rendszer szerkezete, amely – első ránézésre – a ténylegesen elért bevételekre való hivatkozást írja elő kötelezően. E rendelet (30) preambulumbekezdése megerősíti ezt az értékelést. Bár kétségtelen, hogy e rendelet (37) preambulumbekezdése kimondja, hogy a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy észszerű becsléseket alkalmazzanak a piaci bevételek felső határának kiszámításához, e preambulumbekezdés nem hiúsíthatja meg az említett rendelet rendelkezéseit. A kérdést előterjesztő bíróság hozzáteszi, hogy végeredményben nincs meggyőződve arról, hogy az a lehetőség, hogy a tagállamok becslésekhez folyamodhatnak, felhatalmazza-e őket, hogy olyan rendszert hozzanak létre, amely kizárólag megdönthetetlen vélelmeken vagy részben megdönthető vélelmeken alapul, mindazonáltal oly módon, hogy a tagállam által elméletileg előre meghatározott elemek fennmaradhatnak, tekintet nélkül a ténylegesen elért bevételekre.

23 Másodszor, ami a vitatott határozat által lefedett időszakot illeti, az Electrabel, valamint a FEBEG és társai lényegében azt állítják, hogy mivel a 2023. február 28-i határozat a 2022. augusztus 1-jétől december 31-ig tartó időszakra vonatkozó nyilatkozatmintát határoz meg, míg a 2022/1854 rendelet értelmében a felső korlát időszaka 2022. december 1-jén kezdődik, e határozat sérti többek között e rendelet 6–8., 20. és 22. cikkét, az EUMSZ 288. cikket, az uniós jog elsőbbségének és tényleges érvényesülésének elvét, valamint a lojális együttműködés elvét. Rámutatnak, hogy az Európai Bizottságnak a 2022. szeptember 14-i a magas energiaárak kezelésére irányuló sürgősségi intézkedésekről szóló tanácsi rendeletre vonatkozó javaslata [COM (2022) 473 végleges], amely a 2022/1854 rendelet elfogadásához vezetett, lehetővé tette a tagállamok számára, hogy a felső határ előrehozott alkalmazásáról döntsenek, de ez a lehetőség nem került be a rendelet végleges változatába. Ezenkívül az említett rendelet nem jogosítja fel a tagállamokat arra, hogy visszamenőleges hatállyal szedjék be a többletbevételeket.

24 A CREG és az État belge lényegében erre azt a választ adja, hogy először is a belga jogalkotó az általános adóztatási joghatósága alapján eljárhatott úgy, ahogyan azt a 2022. augusztus 1-je és november 30. közötti időszakban tette, másodszor, a 2022/1854 rendelet 8. cikkének (1) bekezdése végeredményben azt írja elő, hogy a tagállamok „fenntarthatnak vagy bevezethetnek olyan intézkedéseket, amelyek tovább korlátozzák a […] piaci bevételeket”, harmadszor pedig az, hogy e rendelet önkéntes előzetes alkalmazásának a jelen ítélet előző pontjában említett rendeletjavaslatban előírt lehetőségét nem vették át a végül elfogadott szövegbe, egy ilyen rendelkezés feleslegességével magyarázható.

25 A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a belga jogalkotó nem indokolta meg, hogy a szóban forgó illeték hatálybalépésének időpontját miért a 2022/1854 rendeletben előírt időponttól eltérő időpontban határozta meg, és csak annak kijelentésére szorítkozott, hogy a bevezetett rendszer nem ellentétes a visszaható hatály tilalmának elvével az adózás területén. A villamos energiáról szóló törvény előkészítő munkálataiból az sem tűnik ki, hogy a szóban forgó illeték hibrid jellegű, vagyis a 2022. augusztus 1. és 2022. november 30. közötti időszakra vonatkozó, az uniós jogtól független nemzeti intézkedés, illetve a 2022/1854 rendelet 2022. december 1-jétől kezdődő időszakban történő végrehajtása. E tényezőkre tekintettel e bíróság úgy véli, hogy e rendelet 22. cikkének (2) bekezdésével – az elsőbbség, a tényleges érvényesülés és a lojális együttműködés elvére tekintettel – első ránézésre ellentétesek lehetnek az e rendeletben előírt rendszernek az e rendelkezésben megjelölt időpontnál korábbi időponttól történő végrehajtását biztosító nemzeti intézkedések. E tekintetben úgy ítéli meg, hogy a 2022/1854 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének a) pontja nem egyértelmű azon kérdést illetően, hogy az e rendelkezés által a tagállamok számára biztosított azon lehetőség, hogy a piaci bevételeket tovább korlátozó intézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, magában foglalja-e azt a lehetőséget, hogy e rendelet hatálybalépésének időpontját megelőzően felső korlátot rögzítő rendszert vezessenek be.

26 E körülmények között a cour d’appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság, Belgium) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a 2022/1854 rendelet 6., 7. és 8. cikkét a 2. cikkének [5. és 9. pontjával] összefüggésben, illetve e rendelet preambulumbekezdései összességének fényében, és különösen az EUMSZ 288. cikkel és az EUSZ 6. cikkel összefüggésben, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti intézkedés alkalmazása, mint a villamosenergia-törvény 22ter. cikke – különösen e cikk (5) bekezdésének második albekezdése –, amely a villamosenergia-termelők által realizált, a rendelet 6. cikkében rögzített plafont meghaladó többletbevételt az egyes létesítmények elméleti bevétele alapján felállított megdönthetetlen vélelmekre (lásd a villamosenergia-törvény 22ter. cikke (5) bekezdése második albekezdésének 1. és 2. pontját) alapítva vonja el, megakadályozva a kötelezetteket abban, hogy a tényleges bevételeikről nyilatkozzanak, valamint hogy azokat érvényesítsék?

2) Úgy kell-e értelmezni a 2022/1854 rendelet 6., 7. és 8. cikkét a 2. cikké[nek 5. és 9. pontjá]val összefüggésben, illetve e rendelet preambulumbekezdései összességének fényében, és különösen az EUMSZ 288. cikkel és az EUSZ 6. cikkel, valamint az arányosság elvével összefüggésben, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti intézkedés alkalmazása, mint a villamosenergia-törvény 22ter. cikke – különösen e cikk (5) bekezdésének második albekezdése –, amely a villamosenergia-termelők által realizált, a rendelet 6. cikkében rögzített plafont meghaladó többletbevételt az egyes létesítmények elméleti bevétele alapján felállított, elvileg megdönthető vélelmekre (lásd a villamosenergia-törvény 22ter. cikke (5) bekezdése második albekezdésének 3., 4., 5. és 6. pontját) alapítva vonja el, ugyanakkor e vélelmek csak akkor dönthetők meg, ha egyrészt a kötelezettek valamennyi létesítményükre vonatkozóan – ideértve a rendelet hatálya alá nem tartozó létesítményeket is – igazolják a tényleges bevételeiket, másrészt továbbra is bizonyos vélelmek alkalmazása útján, ezáltal megakadályozva a kötelezetteket abban, hogy a tényleges bevételeikről nyilatkozzanak, valamint hogy azokat érvényesítsék?

3) Úgy kell-e értelmezni a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló, 2022. október 6-i 2022/1854 tanácsi rendelet 6., 7., 8. és 22. cikkét, az uniós jog elsőbbségének és hatékonyságának elvével, a jóhiszemű együttműködés elvével (az EUSZ 4. cikk (3) bekezdés), és különösen az EUMSZ 288. cikkel összefüggésben, valamint e rendelet preambulumbekezdései összességének fényében, hogy azokkal ellentétes az e rendelet hatálybalépését követően elfogadott olyan nemzeti intézkedés alkalmazása, mint a villamosenergia-törvénynek a 2022. december 16-i törvénnyel beillesztett 22ter. cikke (1) bekezdése, amely a villamosenergia-termelők által realizált piaci bevételek plafonjának rendszerét 2022. december 1-jénél korábbi időponttól, 2022. augusztus 1-jétől kezdődően írja elő?"

A Bíróság előtti eljárás

27 A kérdést előterjesztő bíróság azt kérte, hogy a Bíróság a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság eljárási szabályzatának 105. cikke szerinti gyorsított előzetes döntéshozatali eljárásban bírálja el.

28 E kérelmet a Bíróság elnöke 2024. január 10-i Electrabel és társai végzésével (C-633/23, EU:C:2024:41) elutasította.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

29 Elöljáróban – egyrészt – meg kell állapítani, hogy első két kérdésének szövege szerint, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság azon, piaci bevételek meghatározásának részletszabályaival kapcsolatban tesz fel kérdést, amelyekre a 2022/1854 rendelet „6. cikkében rögzített plafont" alkalmazni kell. Márpedig az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből az következik, hogy a jelen ügyben a piaci bevételek felső határát a villamos energiáról szóló törvény 22ter. cikkének (4) bekezdése értelmében a megtermelt villamos energia egy Mwh-jára vetítve 130 euróban állapítják meg, míg e 6. cikk az (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy az említett cikkben említett piaci bevételek felső határa a megtermelt villamos energia egy Mwh-jára vetítve maximum 180 euró. E rendelet 8. cikke (1) bekezdésének a) pontja azonban lényegében azt írja elő, hogy a tagállamok többek között olyan intézkedéseket vezethetnek be, amelyek tovább korlátozzák e bevételeket.

30 Meg kell tehát állapítani, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozásban előírt felső határ nem a 2022/1854 rendelet „6. cikkében előírt" plafon, hanem az e rendelet 8. cikkének (1) bekezdése alapján meghatározott nemzeti felső határ.

31 Másrészt, bár a kérdést előterjesztő bíróság az első két kérdésével többek között az EUSZ 6. cikk értelmezését kéri, nem fejti ki, hogy ez az értelmezés mennyiben szükséges az alapeljárások megoldásához. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem ugyanis nem tartalmaz semmilyen olyan indokot, amely megmagyarázná azt az okot, amely miatt e bíróság e cikk értelmezését kéri, és nem fejti ki azt a kapcsolatot sem, amelyet e cikk és az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás között állít fel. Következésképpen az EUSZ 6. cikk értelmezése nem tűnik szükségesnek e jogviták megoldásához.

32 E megfontolásokra tekintettel úgy kell érteni, hogy első és második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2022/1854 rendelet 6–8. cikkét e rendelet 2. cikkének 5. és 9. pontjával, az EUMSZ 288. cikkel, valamint az arányosság elvével összefüggésben, hogy azokkal ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a bevételek azon összegét, amelyre az e 8. cikk alapján a piaci bevételekre vonatkozóan előírt plafon alkalmazandó, az érintett villamosenergia-termelő létesítmények szerint megdönthetetlen vélelmek vagy megdönthető vélelmek alapján határozzák meg, amelyek azonban csak úgy dönthetők meg, hogy egyrészt igazolják az érintett üzemeltető létesítményeinek összessége által elért tényleges bevételeket, másrészt pedig más vélelmek segítségével.

33 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2022/1854 rendelet 6. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a termelők által a 7. cikk (1) bekezdésében említett forrásokból történő villamosenergia-termelésből realizált piaci bevételek plafonja az előállított villamos energia egy MWh-jára vetítve 180 EUR. E 6. cikk (2) bekezdése előírja továbbá, hogy a tagállamok biztosítják, hogy a piaci bevételekre vonatkozó plafon a termelők – és adott esetben a termelők nevében a villamos energia nagykereskedelmi piacán részt vevő közvetítők – valamennyi piaci bevételére vonatkozzon, függetlenül attól, hogy az ügyletre milyen piaci időkeretben kerül sor, és függetlenül attól, hogy a villamos energiával kétoldalúan vagy központosított piacon kereskednek-e. Ezenfelül, ugyanezen cikk (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok hatékony intézkedéseket hoznak a (2) bekezdés alapján a termelőkre háruló kötelezettségek kijátszásának megelőzése érdekében, és különösen arról gondoskodnak, hogy a piaci bevételekre vonatkozó plafont ténylegesen alkalmazzák azon esetekben, amikor a termelőket más vállalkozások irányítják, vagy azok részben más vállalkozások tulajdonában vannak, különösen, ha ez utóbbiak egy vertikálisan integrált vállalkozás részét képezik. Ami a 2022/1854 rendelet 6. cikkének (4) bekezdését illeti, az pontosítja, hogy a tagállamok döntenek arról, hogy a piaci bevételekre vonatkozó plafont az energiaügylet elszámolásakor vagy azt követően alkalmazzák-e.

34 Egyébiránt, bár e 6. cikk (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy Bizottság e cikk végrehajtására vonatkozóan iránymutatást nyújt a tagállamok részére, nem vitatott, hogy ezen intézmény semmiféle iránymutatást nem adott e tekintetben.

35 Ami a 2022/1854 rendelet 7. cikkét illeti, annak (1) bekezdése kimondja, hogy az e rendelet 6. cikkében meghatározott, előírt, a piaci bevételekre vonatkozó plafont az e rendelkezésben felsorolt energiaforrásokból előállított villamos energia értékesítéséből származó piaci bevételekre kell alkalmazni. E cikk (6) bekezdése azt is pontosítja, hogy a termelők, a közvetítők és a releváns piaci szereplők, valamint – adott esetben – a rendszerüzemeltetők e 6. cikk alkalmazásához szükséges minden adatot megadják a tagállamok illetékes hatóságainak, valamint adott esetben a rendszerüzemeltetőknek és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőknek, beleértve a termelt villamos energiára és a kapcsolódó piaci bevételekre vonatkozó adatokat is, függetlenül attól, hogy az ügyletre milyen piaci időkeretben kerül sor, és attól, hogy a villamos energiával kétoldalúan, ugyanazon vállalkozáson belül vagy központosított piacon kereskednek-e.

36 A 2022/1854 rendelet 8. cikkének (1) bekezdése pedig azt írja elő, hogy a tagállamok az e bekezdés a)–e) pontjában felsorolt egyéb intézkedéseket is elfogadhatnak. Közelebbről, az a) pont szerint a tagállamok fenntarthatnak vagy bevezethetnek olyan intézkedéseket, amelyek tovább korlátozzák az e rendelet 7. cikkének (1) bekezdésében felsorolt forrásokból villamos energiát termelő termelők piaci bevételeit, beleértve a technológiák közötti differenciálás lehetőségét is, valamint egyéb piaci szereplők piaci bevételeit is. E 8. cikk (2) bekezdése pontosítja, hogy az (1) bekezdésben említett intézkedéseknek az említett rendelettel összhangban arányosaknak és

megkülönböztetéstől menteseknek kell lenniük, nem veszélyeztethetik a beruházási jelzéseket, biztosítaniuk kell a beruházási és működési költségek fedezését, nem szabad torzítaniuk a nagykereskedelmi villamosenergia-piacok működését, és különösen nem befolyásolhatják a lehívási sorrendet és az árképzést a nagykereskedelmi piacon, továbbá összeegyeztethetőnek kell lenniük az uniós joggal.

37 Egyébiránt, a 2022/1854 rendelet 2. cikkének 5. pontja előírja, hogy e rendelet alkalmazásában a „piaci bevétel” fogalma arra a realizált bevételre vonatkozik, amelyet egy termelő a villamos energia Unión belüli eladásáért és szállításáért cserébe kap, függetlenül attól, hogy az ügylet milyen szerződéses formában történik, beleértve az energiavásárlási megállapodásokat és a nagykereskedelmi villamosenergia-piac ingadozásai ellen ható egyéb fedezeti műveleteket, de nem beleértve a tagállamok által nyújtott támogatásokat. E 2. cikk 9. pontja előírja, hogy a „többletbevétel” fogalma „a termelőknek a villamos energia egy MWh-jára jutó piaci bevételei és az e rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt, a villamos energia egy MWh-jára alkalmazandó, 180 euró összegű, a piaci bevételekre vonatkozó plafon közötti pozitív különbségre” vonatkozik.

38 Meg kell tehát állapítani, hogy bár a 2022/1854 rendelet egyetlen releváns rendelkezése sem pontosítja azt a módszert, amely szerint azokat a piaci bevételeket kell meghatározni, amelyekre a bevételek maximalizálására irányuló, e rendelet által előírt intézkedést alkalmazni kell, e rendelkezések szövegéből mindazonáltal az következik, hogy – amint arra a főtanácsnok is lényegében rámutatott indítványának 38. és 39. pontjában – e felső korlátot rögzítő intézkedés nem alkalmazható az olyan elméleti bevételekre, amelyek nem felelnek meg a piaci valóságnak, hanem azt az érintett gazdasági szereplők által elért bevételek valós jellegét tükröző összegekre kell alkalmazni.

39 E rendelet (30) preambulumbekezdése egyébiránt kimondja, hogy a piaci bevételek felső határát „a teljes termelési bevétel helyett a piaci bevételek alapján” kell megállapítani, és a villamosenergia-kereskedelem szerződéses formájától függetlenül a piaci bevételek felső határát „kizárólag” a „már realizált” piaci bevételekre kell alkalmazni.

40 Minderre figyelemmel, mivel a 2022/1854 rendelet egyetlen rendelkezése sem pontosítja azokat a részletes szabályokat, amelyek alapján azokat a piaci bevételeket határozzák meg, amelyekre a bevételt korlátozó intézkedést alkalmazni kell, a tagállamok feladata azok meghatározása. Mindazonáltal, amennyiben a tagállamok, ha így tesznek, e rendeletet, tehát az uniós jogot hajtják végre, hatáskörüket e jog tiszteletben tartásával, következésképpen a jelen esetben oly módon kell gyakorolniuk, hogy az megőrizze különösen az említett rendelet rendelkezéseinek hatékony érvényesülését (lásd analógia útján: 2023. december 21-i Bizottság kontra Dánia [Maximális parkolási idő] ítélet, C-167/22, EU:C:2023:1020, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2025. április 30-i Alenopik ítélet, C-745/23, EU:C:2025:294, 28. pont).

41 Azt kell tehát még meghatározni, hogy e pénzügyi év keretében a tagállamok alkalmazhatnak-e vélelmeket a piacról származó bevételek összegének pontos meghatározása érdekében, amely összegre a 2022/1854 rendelet által előírt, a bevételek felső határára vonatkozó intézkedést alkalmazzák.

42 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy e rendelet (37) preambulumbekezdése szerint a piaci bevételekre vonatkozó felső határ tényleges érvényesítésének biztosítása érdekében a termelőknek, a közvetítőknek és a releváns piaci szereplőknek a tagállamok – valamint adott esetben a rendszerüzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők – rendelkezésére kell bocsátaniuk a szükséges adatokat, de tekintettel azon ügyletek nagy számára, amelyek

esetében a tagállamok illetékes hatóságainak biztosítaniuk kell a piaci bevételekre vonatkozó plafon alkalmazását, e hatóságok számára lehetővé kell tenni, hogy e felső határ kiszámításához „észszerű becsléseket” alkalmazzanak.

43 Márpedig, amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 50. pontjában, a becslés jellegénél fogva egy adott érték becslése, és nem mindig felel meg egy pontos értéknek. Következésképpen a tényleges bevételek és a feltételezett bevételek közötti esetleges különbséget el lehet fogadni anélkül, hogy ez szükségszerűen összeegyeztethetetlenné tenné a 2022/1854 rendelettel a vélelmek alkalmazását, amennyiben ez a különbség, amely egyébként negatív és pozitív is lehet, észszerű, azaz mérsékelt, és az e vélelmek alapján elfogadott becslések reprezentatívak a figyelembe vett időszak piaci realitásaira nézve.

44 Másodszor, amint az a 2022/1854 rendelet 1. cikkéből kitűnik, a 2022/1854 rendelet célja többek között a magas energiaárak hatásainak kivételes, célzott és időben korlátozott intézkedések révén történő enyhítésére irányuló vészhelyzeti beavatkozás bevezetése és ezen intézkedések célja különösen az egyes termelők által a villamosenergia-termelésből származó piaci bevételek felső határának bevezetése, és azoknak a végső villamosenergia-fogyasztók közötti célzott újraelosztása.

45 Márpedig ilyen sürgősségi környezetben és a villamos energia végső fogyasztóinak védelmére irányuló ezen célkitűzésre tekintettel a rövid távú intézkedések gyors végrehajtása érdekében észszerű becslések – akár vélelmek formájában történő – alkalmazása megfelelő, sőt szükséges eszköz lehet a 2022/1854 rendelet által előírt bevételi plafonra irányuló intézkedés hatékonyságának biztosításához, és így e célkitűzés eléréséhez.

46 Harmadsorban meg kell állapítani, hogy e rendelet 6. cikkének (3) bekezdése szerint a tagállamok kötelesek hatékony intézkedéseket hozni a felső határ hatékony alkalmazásának biztosítása és kijátszásának megakadályozása érdekében. Márpedig tekintettel arra, amit az említett rendelet 6. cikkének (2) bekezdése, valamint 7. cikkének (6) bekezdése előír, amelyek szövegét a jelen ítélet 33., illetve 35. pontja idézi fel, szükséges lehet, hogy a nagyon nagy mennyiségű adat gyűjtését és ellenőrzését biztosítani kell. E körülmény tehát lehetővé teszi annak elismerését is, hogy az érintett nemzeti piac sajátosságaitól vagy azon technikai nehézségektől függően, amelyek az ugyanezen rendelet által előírt felső korlátot rögzítő intézkedés hatálya alá ténylegesen tartozó bevételek elkülönítésének lehetőségét illetően felmerülhetnek, szükségesnek bizonyulhat a vélelmek alkalmazása.

47 Az e felső korlátot rögzítő intézkedés bevezetéséből esetlegesen eredő adminisztratív teher jelentős súlyát egyébiránt az uniós jogalkotó is elismeri, mivel a 2022/1854 rendelet 7. cikkének (3) bekezdésében lehetőséget biztosít a tagállamoknak többek között arra, hogy úgy döntsenek – különösen akkor, ha az e rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt plafon alkalmazása jelentős adminisztratív terhet jelent –, hogy e felső határt nem kell alkalmazni a legfeljebb 1 MW beépített teljesítményű villamosenergia-termelő létesítmények által villamos energiát előállító termelőkre.

48 E tényezőkből az következik, hogy a 2022/1854 rendelettel nem ellentétes, ha egy tagállam vélelmeket alkalmaz a piacról származó azon bevételek összegének meghatározása érdekében, amelyek az e rendelet által előírt felső korlátot rögzítő intézkedés hatálya alá tartoznak, amennyiben e vélelmek lehetővé teszik, hogy azok alapján az említett bevételeket olyan észszerűen meg lehet becsülni, hogy e becslések reprezentatívak a figyelembe vett időszak piaci realitásaira nézve.

49 E tekintetben meg kell állapítani egyrészt, hogy az a tény, hogy valamely tagállam adott esetben objektív megkülönböztető elemek alapján úgy döntött, hogy az érintett gazdasági szereplőktől, létesítményektől vagy technológiáktól függően változó vélelmeket, vagy egymást követő vélelmeket vezet be, nem alkalmas annak bizonyítására, hogy a jelen ítélet előző pontjában említett feltétel nem teljesül, amennyiben a gazdasági szereplők, létesítmények vagy technológiák adott esetben érintett minden egyes kategóriája esetében a felállított vélelem lehetővé teszi az e kategóriára jellemző bevételek észszerű becslését, tekintettel arra, hogy ráadásul a technológiák közötti különbségtétel lehetőségét a 2022/1854 rendelet, és különösen annak 8. cikke (1) bekezdésének a) pontja kifejezetten lehetővé teszi. Másrészt még a megdönthetetlen vélelmek alkalmazása is megfelelhet ennek a feltételnek, különösen akkor, ha azok azon termelők korlátozott és sajátos kategóriájára vonatkoznak, akiknek a bevételeit sajátos körülményeik vagy az érintett nemzeti piac sajátosságai miatt előzetesen a hatóságokkal egyetértésben állapították meg, vagy azt a nemzeti szabályozás szabályozza, így az érintett termelők azoktól nem térhetnek el minden további nélkül.

50 E megállapításokból az is következik, hogy az ilyen vélelmek alkalmazása, mivel megfelelnek az említett feltételnek, nem tekinthető ellentétesnek az arányosság elvével. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy ez az elv, amely az általános jogelvek közé tartozik, és amelynek tiszteletben tartása tehát a jelen ítélet 40. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az uniós jog végrehajtása során kötelező a tagállamokra nézve, megköveteli, hogy a felhasznált eszközök alkalmasak legyenek az érintett szabályozással kitűzött jogszerű célok megvalósítására, és ne lépjenek túl az azok eléréséhez szükséges mértéken (lásd ebben az értelemben: 2008. február 21-i Netto Supermarkt ítélet, C-271/06, EU:C:2008:105, 19. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2020. december 8-i Magyarország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-620/18, EU:C:2020:1001, 111. pont).

51 Márpedig, figyelembe véve a 2022/1854 rendeletben előírt, a bevételek maximalizálására irányuló intézkedés bevezetésének sürgősségét a villamos energia végső fogyasztóinak védelme céljából, valamint ezen intézkedés kivételes és időben korlátozott jellegét, a vélelmek – ideértve adott esetben a megdönthetetlen vélelmeket is – annak érdekében való alkalmazása, hogy pontosan meg lehessen határozni a bevételek azon összegét, amelyre az említett intézkedést alkalmazni kell, arányosnak tűnik, amennyiben – amint az a jelen ítélet 48. pontjában említésre került – e vélelmek lehetővé teszik az említett bevételek észszerű becslését, amely becslések reprezentatívak az érintett időszak piaci realitásaira nézve.

52 Mivel annak konkrét értékelése, hogy egy adott vélelem megfelel-e ennek a feltételnek, a nemzeti bíróságok, a jelen esetben a kérdést előterjesztő bíróság ellenőrzése mellett eljáró nemzeti hatóságok hatáskörébe tartozik. Állandó ítélkezési gyakorlata szerint azonban a Bíróság az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálása során pontosításokat adhat, amelyek célja, hogy iránymutatást adjon a nemzeti bíróság számára az értékelése során (lásd analógia útján: 2006. február 21-i Halifax és társai ítélet, C-255/02, EU:C:2006:121, 77. pont; 2024. január 11-i Nárokuj ítélet, C-755/22, EU:C:2024:10, 42. pont).

53 Ennek megfelelően, ezen értékelés céljából figyelembe kell venni azon ténybeli és műszaki elemek összességét, amelyek nemcsak az érintett gazdasági szereplők és létesítmények helyzetét, hanem a nemzeti villamosenergia-piacot is jellemzik. Ennek megfelelően, e tekintetben többek között releváns lehet az adatgyűjtés és -ellenőrzés azon akadályainak mértéke, e sajátosságokat figyelembe véve, amelyek lehetővé teszik, hogy a villamos energia végső fogyasztóinak védelmére irányuló cél elérésének sürgősségével összeegyeztethető időn belül meghatározzák a szóban forgó felső korlát hatálya alá tartozó létesítmények vagy gazdasági szereplők pontos bevételeit, valamint

azt a kérdést, hogy a kialakított vélelmek kellően pontosak-e ahhoz, hogy el lehessen kerülni az érintett gazdasági szereplők által elért bevételek túlértékelését vagy jelentős alulértékelését, illetve van-e olyan korrekciós mechanizmus, amely lehetővé teszi a gazdasági szereplők vagy a nemzeti hatóságok számára, hogy adott esetben a tényleges bevételeket érvényesítsék e vélelmek eredményének helyesbítése érdekében, amennyiben azok nem vezetnek a figyelembe vett időszak piaci realitásait tükröző észszerű becslésekhez.

54 Egyébiránt a jelen ítélet 40. pontjában tett megállapításokra tekintettel a Bíróságnak nem kell határoznia az EUMSZ 288. cikknek az előterjesztő bíróság által kért értelmezéséről

55 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2022/1854 rendelet 6–8. cikkét e rendelet 2. cikkének 5. és 9. pontjával, valamint az arányosság elvével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a bevételek azon összege, amelyre az e 8. cikk alapján a piaci bevételekre vonatkozóan előírt plafon alkalmazandó, az érintett villamosenergia-termelő létesítményektől függően megdönthetetlen vélelmek vagy megdönthető vélelmek alapján kerül meghatározásra, amely vélelmek azonban csak úgy dönthetők meg, hogy egyrészt igazolásra kerülnek az érintett gazdasági szereplő valamennyi létesítménye által elért tényleges bevételek, másrészt pedig más vélelmek alapján, amennyiben e vélelmek lehetővé teszik az említett bevételek észszerű becslését, amely becslések reprezentatívak az érintett időszakban fennálló piaci helyzetre nézve.

A harmadik kérdésről

56 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2022/1854 rendelet 6. 7. és 8. cikkét, valamint 22. cikke (2) bekezdésének c) pontját az EUMSZ 288. cikkel, valamint az uniós jog elsőbbségének és tényleges érvényesülésének elvével, illetve a lojális együttműködés elvével összefüggésben, hogy azokkal ellentétes egy, az e rendelet hatálybalépését követően elfogadott olyan nemzeti szabályozás, amely a piaci bevételek felső határának az említett rendelet által előírthoz hasonló, de az ugyanezen rendeletben meghatározott időszakot megelőző időszakra történő alkalmazását írja elő.

57 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2022/1854 rendelet 22. cikkének (1) bekezdése szerint e rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő napon, azaz 2022. október 8-án lépett hatályba. E rendelet 22. cikke (2) bekezdésének c) pontja szerint e rendelet 6–8. cikkét 2022. december 1-jétől 2023. június 30-ig kellett alkalmazni.

58 Márpedig a 2022/1854 rendelet egyetlen rendelkezéséből sem tűnik ki, hogy e rendelet alkalmazni kellene a nemzeti szabályozás által az e rendelet hatálybalépését megelőző időszakra bevezetett, a bevételek maximalizálására irányuló intézkedésre, és *a fortiori* az sem, hogy az ilyen szabályozásnak tiszteletben kell tartania az e rendeletben előírt feltételeket. Következésképpen, amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 59. pontjában, az e területre vonatkozó, *ratione temporis* alkalmazandó uniós szabályozás hiányában nem lehet úgy tekinteni, hogy a tagállamokat megfosztják hatásköreik gyakorlásának lehetőségétől, a jelen esetben egy, a piaci bevételek felső határát meghatározó olyan intézkedés elfogadásával, amely hasonló ahhoz, amelynek bevezetését a 2022/1854 rendelet előírja, de az e rendeletben előírttól eltérő időbeli hatállyal, illetve hogy a tagállamok csak az uniós jogalkotó erre vonatkozó kifejezett felhatalmazásával élhetnek ezzel a lehetőséggel.

59 E tekintetben nincs jelentősége annak a ténynek, hogy egy ilyen nemzeti szabályozás akkor került elfogadásra, amikor az említett rendelet már hatályban volt. Ugyanezen rendelet egyetlen rendelkezése sem utal ugyanis arra, hogy e rendelet elfogadásával az uniós jogalkotó meg kívánta volna fosztani a tagállamokat ettől a lehetőségtől, vagy annak gyakorlását ilyen engedélyhez kívánta volna kötni. Éppen ellenkezőleg, amint az a 2022/1854 rendelet 8. cikke (1) bekezdésének szövegéből kitűnik, az uniós jogalkotó kifejezetten előirányozta annak lehetőségét, hogy a tagállamok a piaci bevételek felső határát meghatározó, az e rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt plafonnál szigorúbb intézkedéseket vezessenek be vagy tartsanak fenn. Ebben az értelemben az említett rendelet (1) preambulumbekezdése azt is hangsúlyozza, hogy 2021 szeptembere óta nagyon magas árakat figyeltek meg a villamosenergia-piacokon, és hogy Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja további jelentős növekedésekhez és a villamosenergia-árak fokozott ingadozásához vezetett. Ezenfelül az uniós jogalkotó ugyanezen rendelet (5) preambulumbekezdésében rámutatott arra, hogy ez az energiaválság, bár eltérő mértékben, valamennyi tagállamot érintette, és e rendelet (28) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy 2022 februárja óta rendkívüli és tartós áremelkedést figyeltek meg.

60 E tényezők arra utalnak, hogy az uniós jogalkotó a tagállamok azon lehetőségének teljes tudatában döntött – nemzeti piacaik sajátosságaira tekintettel –, hogy a 2022/1854 rendeletben előírt időbeli hatályon túl nem szabályozza uniós szinten a piaci bevételek felső határát, és *a fortiori* megfosztja a tagállamokat attól a hatáskörüktől, hogy az e rendeletben előírt alkalmazási időszakot megelőző időszak vonatkozásában szabályozzák e kérdést.

61 E tekintetben kétségtelen, hogy – amint arra a jelen ítélet 40. pontja már emlékeztetett – a tagállamok hatásköreiket az uniós jog tiszteletben tartásával kötelesek gyakorolni. Mindazonáltal a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság által az első és a második kérdésében kifejtett kérdéseken kívül az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből nem tűnik ki, hogy e bíróságnak kétségei lennének az alapeljárások alapjául szolgáló nemzeti szabályozásnak az uniós jog más olyan rendelkezéseivel való érdemi összeegyeztethetőségét illetően, amelyek *ratione temporis* alkalmazhatók lennének.

62 A jelen ügyben sem az EUMSZ 288. cikk, sem az uniós jog elsőbbségének és tényleges érvényesülésének elve, sem pedig a lojális együttműködés elve nem igazolhat ettől eltérő értékelést.

63 Egyrészt sem az EUMSZ 288. cikk, sem pedig az uniós jog elsőbbségének és tényleges érvényesülésének elve nem módosíthatja az uniós jogalkotó által meghatározott rendelet hatályát.

64 Másrészt igaz, hogy az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt lojális együttműködés elve értelmében a tagállamok tartózkodnak többek között minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását. Mindazonáltal, tekintettel többek között a jelen ítélet 60. pontjában megállapítottakra, valamint arra a tényre, hogy a 2022/1854 rendeletben előírthoz hasonló, a bevételeket maximalizáló intézkedés bevezetése jellegénél fogva szükségképpen az e rendelet célkitűzéseivel összeegyeztethető célokat követ, nem állapítható meg, hogy egy tagállam azáltal, hogy nemzeti szinten azt megelőzően alkalmaz ilyen intézkedést, hogy azt uniós szinten kötelezővé tennék, ellentétes lenne ezzel az elvvel.

65 A fenti megfontolásokra tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2022/1854 rendelet 6–8. cikkét, valamint 22. cikke (2) bekezdésének c) pontját az EUMSZ 288. cikkel, valamint az uniós jog elsőbbségének és tényleges érvényesülésének elvével, illetve a lojális együttműködés elvével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes egy, az

e rendelet hatálybalépését követően elfogadott olyan nemzeti szabályozás, amely a piaci bevételek felső határának az említett rendelet által előírthoz hasonló, de az ugyanezen rendeletben meghatározott időszakot megelőző időszakra történő alkalmazását írja elő.

A költségekről

66 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló, 2022. október 6-i (EU) 2022/1854 tanácsi rendelet 6–8. cikkét, e rendelet 2. cikkének 5. és 9. pontjával, valamint az arányosság elvével összefüggésben**

   a következőképpen kell értelmezni:

   azokkal nem ellentétes egy olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében a bevételek azon összege, amelyre az e 8. cikk alapján a piaci bevételekre vonatkozóan előírt plafon alkalmazandó, az érintett villamosenergia-termelő létesítményektől függően megdönthetetlen vélelmek vagy megdönthető vélelmek alapján kerül meghatározásra, amely vélelmek azonban csak úgy dönthetők meg, hogy egyrészt igazolásra kerülnek az érintett gazdasági szereplő valamennyi létesítménye által elért tényleges bevételek, másrészt pedig más vélelmek alapján, amennyiben e vélelmek lehetővé teszik az említett bevételek észszerű becslését, amely becslések reprezentatívak az érintett időszakban fennálló piaci helyzetre nézve.

2) **A 2022/1854 rendelet 6–8. cikkét és 22. cikke (2) bekezdésének c) pontját, e rendelet preambulumbekezdéseivel, az EUMSZ 288. cikkel, valamint az uniós jog elsőbbsége és tényleges érvényesülése, valamint a lojális együttműködés elvével összefüggésben**

   a következőképpen kell értelmezni:

   azokkal nem ellentétes egy, az e rendelet hatálybalépését követően elfogadott olyan nemzeti szabályozás, amely a piaci bevételek felső határának az említett rendelet által előírthoz hasonló, de az ugyanezen rendeletben meghatározott időszakot megelőző időszakra történő alkalmazását írja elő.

Aláírások